

קריאה של מחר, וכיוצא בזה למחר יקרא אותה פרשה שדילג. וכן אירע מעשה שטעה הש"ץ וקרא פסל במקום קדש, והוריתי לש"ץ לקרוא למחר קדש על פי הוראת מרן מהריק"ש בסימן ת"צ. וכן כתב הרב גאון עוזנו בברכ"י שם סעיף ג' שהסכים כדעת מהריק"ש נגד החולקים עליו יעו"ש.

1234567

1234567

דיני העומר

1234567

כג. הוקבע המנהג פה מצרים יע"א מעת בואי לשרת בקדש בקריה עליזה הלזו, שש"ץ סופר תחילה בקול רם ואח"כ מברכים הקהל וסופרים וכדעת הרשב"א ז"ל [מ"א] בסימן תנ"ח [ועיין עוד נח"א סימן קכ"ו]. ואף על פי שהיה מנהגם לברך הקהל תחילה ואח"כ הש"ץ, וכמו שכתב בספר מנהגי מצרים, יעו"ש, הנה העת והזמן הכריחונו בחזקת היד לשנות מנהגם במנהג אחר היותר יפה והיותר משובח ממנהגם הראשון, כדי להציל את העם ממכשול ועון, כי הקהל לא ידעו מנין ימי העומר ויום הספירה שהם בו, וזה מברך וסופר מספרו, והשני צועק וסופר מספר אחר, וקול המולה במחנה אלהים ואין איש שומע חבירו מה הוא אומר, וכשחוזר הש"ץ לספור אז ידעו שטעו במנינם ויתוקן להם ענין הספירה. אכן אין תיקון לברכה שהיתה לבטלה כי הוא בירך לספור על מה שהיה בדעתו, ולא כן הוא האמת, ונמצא שבירך לבטלה. ועל כן הנהגנו להיות הש"ץ מברך תחילה ואח"כ הקהל, ואחרי ששמעו הספירה של היום מפי הש"ץ, חוזרים ומברכים על דעת לספור היום האמיתי. ואין חשש שיצאו בברכת הש"ץ, כיון דכולי עלמא ידעי כי בעומר מצוה על כל אחד לספור לעצמו. וזו היא הדרך היותר צלולה ובטוחה ממכשול. ומאחר ששני המנהגים אם לברך הש"ץ תחילה או הקהל תחילה לא נזכרו בדברי מרן ז"ל ולא נפסק הדין להלכה ולמעשה כחד מיניהו, והדבר נשאר מעתה כל מקום כפי מנהגו ונהרא נהרא ופשטיה, אם כן מעתה חל החיוב על המורה צדק אשר בדור לראות איזה הדרך היותר בטוחה להשמר ממכשול ועון ואותה יקרב כפי מה שהזמן דורש ממנו. ושמענו שבעיקר"ת ירושלם ת"ו מזה קרוב שינו גם הם את מנהגם הקדום לברך הקהל תחילה ואח"כ הש"ץ, וחזרו להנהיג שהש"ץ יברך תחילה ואח"כ הקהל מטעם שהקהל היו נכשלים בטעות ימי הספירה, ושמחתי מאד, ותכף כתבתי למעלת הרב הגאון איש ירושלם צבי עדינו כקש"ת כמוהר"ר יש"א ברכה

יצי"ן לשאול אם אמת היה הדבר. ותשובתו הרממה שהם ראו שהיותר נכון לברך תחילה הש"ץ, וכן נכון גם מצד הדין. ותשובתו העתקתיה בספרי נהר פקוד [סוף הל' פסח] אשר שם הרחבתי הדיבור בנדון הזה, יעו"ש בדיני העומר. ועתה נדפסה תשובתו בספרא דבי רב ספר עולת איש סימן ב', ומשם בארה. וכן ראיתי למופת הדור הרה"ג החבי"ף בספר מועד לכל חי [סימן ה' אות י"ט] שכתב שכן ראוי לעשות תמיד שהש"ץ יברך תחילה, יעו"ש. הגם הלום הדברים שכליים ומוסברים שהש"ץ עליה רמיא בחיובא להיות נזהר במנין הספירה ולדעת מראש מספר הימים ואחריו כל אדם ימשוך. וכיון דאית לן תקנתא בנחת ובשלוה למה לן לצעורי נפשין. ותלי"ת שנתקבלה התקנה הזאת כמעט ברוב בתי כנסיות שבעיר ומצאו בה רב נחת. ואם המצא ימצא איזה מלגלג ומערער, הוא לא בדעת ידבר, רק לריב ומדון חייליו יגבר, ועל ריב לא לו הוא מתעבר, והוא מכשיל את הרבים בקושי ערפו, וקולר תלוי בצוארו, וחטא רבים נשא והוא בגפו. וה' הטוב ינחנו בדרך אמת לעבדו שכם אחד, כן יהי רצון, אמן.

כד. המנהג פשוט במצרים לספור העומר גם ביום בלי ברכה (מנהגי מצרים). ומנהג יפה אף נעים הוא, שאם שכח איש לספור את העומר בלילה, איתיה בתקנתא לספור ביום בלא ברכה, ויחזור לברך העומר בברכה שארית הימים, וכדעת מרן סימן תפ"ט סעיף ז'. וכן ראיתי בעיקו"ת ירושלם ת"ו ובשאר עירות, ומנהג נכון הוא.

כה. המנהג פשוט פה העירה לספור העומר אחר קדיש תתקבל, ולא אחר תפלת ערבית כולה, דלא כפשטות דברי מרן ז"ל [מפ"ט ס"א] ודלא כמנהג עיקו"ת ירושלם ת"ו. ומנהגם יפה הוא, כי בעוה"ר פשתה המספחת שבאמירת עלינו לשבח הקהל יוצאים מבהכנ"ס, ויש חששא טובא שישכחו את ספירת העומר, אכן קודם תתקבל כל הקהל נמצאים שם. וכן מנהג נא אמוץ יע"א, וכמו שכתב רב אחאי גאון בספר נוה שלום [אות ג'], יעו"ש.

כו. בענין הנישואין בימי העומר, המנהג הפשוט במצרים עתה שמי שיש לו איזה סיבה מכרחת לישא או אם הוא נחוץ לדרכו, נושא ביום ר"ח אייר דווקא, אכן בתנאי שלא יעשה ריקודין ומחולות ומשוררי המוזיקה וכיוצא מטעם אבילות כידוע, ומיום ר"ח עד ל"ג לעומר אינן נושאים כלל, וביום ל"ג עצמו נושאים, ודלא כספר מנהגי מצרים שלא חילק בדבר, שלא נהגו כדבריו, רק ביום ר"ח עצמו נושאים בלא הרבות שמחה עד ל"ג, ומל"ג